

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної
ради протокол № _____
від «____» _____ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-реабілітаційного
центру в селищі Клевань Рівненської
обласної ради

_____ Марія ЗАВАДСЬКА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Навчально-реабілітаційного центру в селищі Клевань
Рівненської обласної ради**

на 2026/2027 навчальний рік

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАКЛАДУ ТА ЗАСІБ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ	3
РОЗДІЛ 2. ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ	6
РОЗДІЛ 3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН.....	9
РОЗДІЛ 4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАНИХ У НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	23
РОЗДІЛ 5. ПОКАЗНИКИ (ВИМІРНИКИ) РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	25
РОЗДІЛ 6. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	32

РОЗДІЛ 1. ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАКЛАДУ ТА ЗАСІБ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

Реформування змісту та гуманізація цілей освіти України, суть якого полягає в реалізації компетентнісної парадигми, орієнтує педагогів на впровадження у педагогічну практику цілісного підходу до розвитку особистості.

Призначення НРЦ в селищі Клевани полягає в провадженні освітньої діяльності, всебічного розвитку, навчання, виховання, соціалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля.

НРЦ в селищі Клевани забезпечує набуття дитиною освіти за освітніми програмами початкової, базової середньої освіти, досягнення нею визначених стандартами освіти результатів навчання.

Головними завданнями закладу є:

1) забезпечення здобуття учнями (вихованцями) загальної середньої освіти на одному чи кількох її рівнях з урахуванням їх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів відповідно до державних стандартів;

2) створення умов для здобуття освіти учнями (вихованцями) шляхом належного кадрового, матеріально-технічного забезпечення, забезпечення універсального дизайну та/або розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби та можливості учнів (вихованців);

3) забезпечення системного психолого-педагогічного супроводу учнів (вихованців) із складними порушеннями розвитку, з урахуванням їх стану здоров'я, індивідуальних особливостей;

4) надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) учням (вихованцям) центру та змінному контингенту;

5) забезпечення навчання учнів (вихованців) із складними порушеннями розвитку за допомогою найбільш прийнятних для них методів і способів спілкування в освітньому середовищі (просторі), що максимально сприяє засвоєнню знань і соціальному розвитку, використання в освітньому процесі допоміжних засобів для навчання, а також засобів альтернативної комунікації для дітей, які цього потребують, тощо;

6) викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів) способами, що є найбільш прийнятними для учнів із складними порушеннями розвитку, у тому числі шляхом адаптації/модифікації змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів), використання допоміжних засобів для навчання;

7) сприяння набуттю ключових компетентностей учнями (вихованцями);

8) забезпечення здійснення реабілітаційних заходів для учнів (вихованців) центру, а також для змінного контингенту, формування компетентностей для подальшого самостійного життя та соціалізації учнів (вихованців), сприяння всебічному розвитку учнів (вихованців);

9) надання консультацій батькам (іншим законним представникам) учнів (вихованців) з метою забезпечення їх активної участі в освітньому процесі та

соціалізації учнів (вихованців).

Освітній процес у закладі організований так, щоб забезпечити формування в учня передбачених стандартами ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності. Набути ключових компетентностей учні можуть, беручи безпосередню участь в освітньому процесі.

Педагогічний колектив центру створює умови для розвитку кожної дитини, дає їй можливість для самовираження й самовизначення.

У закладі функціонує 12 класів.

У 2026/2027 н. р. планується навчання і виховання 100 дітей.

Заклад працюватиме в режимі 5 - денного робочого тижня. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.07.2026 № 843 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», 2026/2027 навчальний рік у НРЦ в селищі Клевани триватиме з 1 вересня 2026 року до 30 червня 2027 року.

Структура 2026/2027 навчального року

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня по 18 грудня 2026 року;

II семестр – з 04 січня по 31 травня 2027 року.

Упродовж навчального року проводяться канікули:

осінні – з 24 жовтня 2026 року по 01 листопада 2026 року;

зимові – з 19 грудня 2026 року по 03 січня 2027 року;

весняні – з 20 березня 2027 року по 28 березня 2027 року.

Освітня програма закладу складена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції Нової української школи, Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України (затверджено наказом МОН України від 06.06.2022 № 527), Постанови Кабінету Міністрів України від 01.07.2026 № 847 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», Постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, наказу Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022р. № 836 «Про затвердження типових освітніх програм для 1 - 2 та 3 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України», наказу Міністерства освіти і науки № 814 від 26.07.2018 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами», наказу Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 р. № 693 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами», наказу Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з

особливими освітніми потребами», наказу Міністерства освіти і науки України від 16.08.2018 № 917 «Про внесення змін у додатки до наказу Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 814», наказу Міністерства освіти і науки України від 10.06.2019 № 808 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627», наказу Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 813 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами», наказ Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», Переліку рекомендованої Міністерством освіти і науки України начальної літератури на 2026/2027 навчальний рік, листів Міністерства освіти і науки України від 23.01.2026 року 1/1408-26 «Про інформування» - роз'яснення щодо реалізації норм наказу МОН № 1503 від 14.11.2025 р. (зареєстрованого в Мін'юсті за № 1820/45226), який оновлює правила видачі документів про освіту для осіб з особливими освітніми потребами, від 16.03.2026 року 1/5201-26 «Про формування потреби в навчальній літературі для осіб з особливими освітніми потребами у 2027 році», від 14.05.2026 року № 1/10243-26 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2026/27 року», від 26.05.2026 року № 1/11324-26 «Про завершення 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти та підготовку до 2026/2027 навчального року», від 29.05.2026 року 1/11678-26 «Про організацію роботи з попередження вербування неповнолітніх та профілактики насильницької поведінки в закладах освіти», від 28.07.2026 року 1/16209-26 «Про організований початок 2026/2027 навчального року в закладах загальної середньої освіти».

РОЗДІЛ 2. ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- корекційно-розвивальної спрямованості навчання;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

Освітня програма передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини, розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Перед центром поставлені такі цілі освітнього процесу:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової середньої загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;

- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
- проведення атестації та сертифікації педагогів;
- цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази центру.

Навчально-реабілітаційний центр для дітей із складними порушеннями розвитку, інтелектуальними порушеннями забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти на одному або на кількох рівнях освіти:

початкова освіта - 1-4 класи;

базова середня освіта - 5-11 класи.

Освітній процес для учнів у центрі організовано за такими циклами відповідно до рівнів освіти:

перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (перший і другий рік навчання);

другий цикл початкової освіти - основний (третій і четвертий рік навчання);

перший цикл базової середньої освіти - адаптаційний (п'ятий і шостий рік навчання);

другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-11 роки навчання).

Освітній процес у навчально-реабілітаційному центрі спрямовується на розвиток особистості учня (вихованця) шляхом формування та застосування його компетентностей для подальшого самостійного життя, має корекційну, розвивальну, виховну та реабілітаційну спрямованість.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється на принципах запобігання та протидії насильству за ознакою статі з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку учнів (вихованців), їх особливих освітніх потреб.

У центрі забезпечується психолого-педагогічний супровід, надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) в рамках корекційно-розвиткового складника навчального плану. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) надаються в індивідуальній або груповій формі у вигляді занять та з урахуванням індивідуальних програм розвитку учнів (вихованців) у другій половині дня (для учнів центру, крім занять в індивідуальній формі або коли проведення таких занять у першій половині дня передбачено освітньою програмою та/або медичними приписами закладів охорони здоров'я).

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття проводяться відповідно до індивідуальної програми розвитку та узгоджуються з реабілітаційними заходами, що надаються учням (вихованцям) в реабілітаційному відділенні центру, та не повинні призводити до перевантаження учнів (вихованців).

Реабілітаційне відділення НРЦ в селищі Клевани забезпечує здійснення заходів психолого-педагогічної та соціально-побутової реабілітації (адаптації), а також реабілітаційних заходів.

Психолого-педагогічна реабілітація та соціально-побутова реабілітація (адаптація) передбачає запровадження комплексу заходів, що створюють передумови для оволодіння учнями (вихованцями) системою знань та компетентностей, застосування яких сприятиме подальшому розвитку особистості (підвищення освітнього рівня, здатність до самостійного проживання та трудової діяльності (у разі можливості), організації побуту, адекватного планування самостійного життя).

Реабілітаційні заходи учням (вихованцям) центру надаються відповідно до індивідуальної програми реабілітації та узгоджуються з індивідуальною програмою розвитку. Реабілітаційні заходи передбачають:

- заняття з профільними спеціалістами з реабілітації, зокрема вчителем-логопедом, спеціальним (корекційним) педагогом (вчителем-дефектологом), вчителем-реабілітологом, практичним психологом;

- заходи з фізичної терапії/фізкультури, фізичної реабілітації, заходи з фізичним терапевтом, ерготерапевтом тощо або з профільними лікарями, які введені до штату центру або закладів охорони здоров'я;

- послуги з комплексної реабілітації (абілітації), у тому числі фізичну терапію, лікувальну фізкультуру, масаж загальний, логопедичну корекцію, психологічну корекцію, педагогічну корекцію, соціальну адаптацію тощо.

РОЗДІЛ 3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг годин:

для 1-го класу – 1085 годин/навчальний рік,

для 2-го класу – 1120 годин/навчальний рік,

для 4-го класу – 1155 годин/навчальний рік,

для 5-го класу – 1155 годин/навчальний рік,

для 6-го класу – 1260 годин/навчальний рік,

для 7-го класу – 1330 годин/навчальний рік,

для 8-их класів – 2730 годин/навчальний рік,

для 9-их класів – 4095 годин/навчальний рік,

для 10-го класу – 1295 годин/навчальний рік.

Навчальний план Навчально-реабілітаційного центру в селищі Клевань Рівненської обласної ради для учнів 1-10-их класів

Річний навчальний план складено:

для 1 класу - за Навчальним планом початкової освіти для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкого ступенів, **наказ Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 814 (додаток 16 до Типової освітньої програми із змінами, наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2018 № 917);**

для 2, 4 класів - за Навчальним планом для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України, наказ Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022 № 836;

для 5, 6, 7, 8-Б, 9-А, 9-В класів - за Навчальним планом закладів загальної середньої освіти для класів дітей інтелектуальними порушеннями помірною ступеня, наказ Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317 (додаток 16 до Типової освітньої програми);

для 8-А, 9-Б класу - за Навчальним планом спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання, наказ Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317 (додаток 14 до Типової освітньої програми);

для 10 класу - за Навчальним планом для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкого ступенів, наказ Міністерства освіти і науки України від 10.06.2019 № 808 (таблиця 19.1 до Типової освітньої програми);

Планується відкриття 12 класів, орієнтовна кількість учнів – 100.

Річний навчальний план Навчально-реабілітаційного центру в селищі Клевань Рівненської обласної ради передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, якою передбачені додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, індивідуальні та групові заняття. Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти.

Підвищенню ефективності освітнього процесу для дітей з інтелектуальними порушеннями, їх психосоціальному розвитку та корекції психофізичних порушень сприяє корекційно-розвиткова складова.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізична культура, ритміка. Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

З метою диференціації та індивідуалізації освітнього процесу, активізації роботи з учнями, посилення роботи з учнями, які мають низький рівень навчальних досягнень, години варіативної складової навчального плану використано:

2 клас – 1 година варіативної складової навчального плану використана на індивідуальні заняття з предмета «Літературне читання», 1 година варіативної складової навчального плану – на індивідуальні заняття з предмета «Трудове навчання».

4 клас – 1 година варіативної складової навчального плану використана на індивідуальні заняття з предмета «Літературне читання», 2 години варіативної складової навчального плану – на індивідуальні заняття з предмета «Трудове навчання».

8-А клас – 0,5 годин варіативної складової навчального плану використано на вивчення предмета «Здоров'я, безпека та добробут», 1 година варіативної складової навчального плану використана на індивідуальні заняття з предмета «Українська література».

9-Б клас – 1 година варіативної складової навчального плану використана на індивідуальні заняття з предмета «Українська література», 1 година варіативної складової навчального плану використана на індивідуальні заняття з предмета «Українська мова».

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній

ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Для реалізації поставлених завдань навчальним планом для дітей з інтелектуальними порушеннями передбачені наступні навчальні предмети.

Освітня галузь «Мовно-літературна» у 2, 4, 8-А, 9-Б класах реалізується через навчальні предмети «Українська мова», «Українська література», «Літературне читання».

Освітня галузь «Математична» в 2, 4, 8-А, 9-Б, класах реалізується навчальним предметом «Математика».

Освітні галузі: «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» у 2, 4 класах реалізуються через навчальний предмет «Я досліджую світ».

Освітня галузь «Природнича» реалізуються через навчальний предмет «Географія», «Фізика і хімія в побуті» у 8-А, 9-Б класах.

Освітня галузь «Соціальна і здоров'язбережувальна» у 8-А, 9-Б класах реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», «Підприємництво і фінансова грамотність» у 9-Б класі.

«Громадянська та історична» освітня галузь у 8-А, 9-Б класах реалізується через навчальний предмет «Історія України».

Освітня галузь «Мистецька» реалізується через навчальні предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво» в 2, 4, 8-А класах, інтегрований курс «Мистецтво» в 9-Б класі.

Освітня галузь «Технологічна» реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання» у 2, 4 класах, «Технології» у 8-А, 9-Б класах. «Інформатична» освітня галузь у 8-А, 9-Б класах реалізується через навчальний предмет «Інформатика».

Планом передбачено ознайомлення учнів з такими предметами технологічного циклу: квітникарство, декоративно-ужиткове мистецтво. Поділ годин трудового навчання починається з 4 класу відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 року № 128 зі змінами згідно наказу МОН України від 03.06.2025 № 808, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 червня 2025 року за №.937/44343.

Збереження здоров'я дітей належить до одного з головних завдань закладу. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану.

Зміст корекційно-розвиткових занять для дітей з інтелектуальними порушеннями легкого ступеня спрямований на вирішення специфічних завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів і реалізується через такі навчальні предмети: для учнів 2, 4, 8-А, 9-Б класів – заняття з соціально-побутового орієнтування, лікувальної фізкультури, ритміки та розвитку мовлення.

У змісті освіти дітей із складними порушеннями розвитку, інтелектуальними порушеннями помірного ступеня, враховуючи їх особливості психофізичного розвитку, пріоритетним є соціальна та корекційно-виховна (абілітаційна) мета навчання, відпрацювання навичок соціальної адаптації, що сприяє підготовці до самостійного життя та (або) в спеціально підтримуючих умовах та має життєво-практичну спрямованість. У роботі з цією категорією учнів важливо приділяти увагу формуванню у них доступного обсягу знань, адекватності поведінки та вміння діяти у конкретних життєвих ситуаціях, зокрема:

- формування та розвиток комунікативної функції мовлення, в т.ч. альтернативної комунікації;
- формування та розвиток елементарних графічних та читацьких навичок;
- формування та розвиток елементарних математичних уявлень;
- формування елементарних уявлень про навколишнє;
- формування навичок самообслуговування;
- формування та розвиток елементів предметно-практичної діяльності;
- формування соціальної поведінки;
- емоційний розвиток;
- фізичний розвиток.

Навчальним планом для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня передбачені наступні навчальні предмети.

Освітня галузь «Мовно-літературна» у навчальному плані у 1 класі реалізується через навчальний предмет «Формування навичок читання та письма», в 5, 6, 7, 8-Б, 9-А, 9-В, класах «Українська мова», «Літературне читання», а в 10 класі - «Читання та письмо».

Освітня галузь «Математична», «Математика» у 1 класі реалізується навчальним предметом «Формування елементарних математичних уявлень», у 5, 6, 7, 8-Б, 9-А, 9-В класах предметом «Математика», а в 10 класі – «Елементарні математичні уявлення».

Освітні галузі: «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» у 1 класі реалізуються через навчальні предмети «Я досліджую світ» та «Соціально-побутове орієнтування».

Освітня галузь «Соціальна і здоров'язбережувальна» в 5, 6, 7, 8-Б, 9-А, 9-В класах реалізуються через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут».

У 10 класі освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через навчальні предмети «Соціально-побутове орієнтування», «Я у світі», а освітня галузь «Природознавство» - через предмет «Природознавство».

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується навчальним предметом «Адаптивна фізична культура» у 1 класі. Освітня галузь «Фізична культура» реалізується навчальним предметом «Фізична культура» в 5, 6, 7, 8-Б, 9-А, 9-В класах. Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується навчальним предметом «Адаптивна фізична культура» в 10 класі. Освітні галузі «Технологічна», «Інформатична», «Технології» реалізуються навчальними предметами «Предметно-практичне навчання», «Основи інформатики».

Освітня галузь «Мистецька» реалізується через навчальний предмет «Розвиток художньо-естетичних навичок» у 1 класі та «Мистецтво» в 5, 6, 7, 8-Б, 9-А, 9-В, 10 класах.

Враховуючи важкі порушення розвитку учнів, у навчальному плані враховано нагальну потребу молодших школярів у розширенні зв'язків із соціальним середовищем, збагаченні суспільного досвіду.

Інваріантна складова річного навчального плану містить години корекційно-розвиткових занять, зміст яких зумовлений особливостями психофізичного розвитку учнів і реалізується через навчальні предмети: альтернативна комунікація, ритміка, логопедичні заняття, психомоторний та сенсорний розвиток.

Метою корекційно-розвиткових занять є розвиток соціальних компетентностей, а саме: комунікативної, інтелектуальної, побутової, моральної тощо та корекція наслідків психофізичних порушень.

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з аутистичними порушеннями тяжкого ступеня, інтелектуальними порушеннями помірного ступеня та реалізується в умовах мікрогрупи що сприяє:

- розвитку психомоторики (гармонізація психофізіологічного статусу; збагачування рухового репертуару; тренування психомоторних функцій та властивостей (координованість, статична і динамічна рівновага, спритність, витривалість);
- сенсорному розвитку, сенсорній інтеграції (розвиток моторної імітації, збагачування чуттєвого досвіду, формування полісенсорного сприймання, коригування сенсорної гіперчутливості, розвиток відчуття ритму, (структурування середовища і діяльності), розвиток дрібної моторики та зорово-моторної координації);
- соціально-комунікативному розвитку (розвиток здатності виконувати соціальні норми та правила поведінки, підпорядковуватися інструкціям, формування комунікативних вмінь, у тому числі невербальних, стимулювання розвитку мовлення (активний та пасивний словниковий запас), формування соціально-побутових навичок).

Корекційно-розвиткові заняття проводять спеціалісти закладу: вчитель-дефектолог, вчитель-логопед, вчитель фізичної культури, вчитель музичної культури.

Оскільки учні із складними порушеннями розвитку, інтелектуальними порушеннями помірного ступеня потребують уповільненого процесу навчання через інертність нервових процесів, багаторазової повторюваності у навчанні та вихованні з метою ліквідації фрагментарності сприймання, недосконалості запам'ятовування, для підвищення ефективності навчального процесу в робочому навчальному плані кількість годин варіативної складової використано на індивідуальні заняття.

Для кращого засвоєння навчального матеріалу, адаптації та соціалізації учнів із складними порушеннями розвитку, інтелектуальними порушеннями помірного ступеня, передбачено **години для індивідуальних занять:**

1 клас:

- 2 години «Формування навичок читання та письма»;
- 2 години «Альтернативна комунікація»;
- 1 година «Формування елементарних математичних уявлень».

5 клас:

- 1 година «Українська мова»;
- 2 години «Літературне читання»;
- 1 година «Альтернативна комунікація»;
- 1 година «Логопедичні заняття».

6 клас:

- 1 година «Українська мова»;
- 2 години «Літературне читання»;
- 2 години «Альтернативна комунікація»;
- 1 година «Психомоторний та сенсорний розвиток»;
- 2 години «Логопедичні заняття»;

7 клас:

- 1 година «Українська мова»;
- 2 години «Літературне читання»;
- 2 години «Альтернативна комунікація»;
- 3 години «Психомоторний та сенсорний розвиток»;
- 2 години «Логопедичні заняття».

8-Б клас:

- 1 година «Українська мова»;
- 2 години «Літературне читання»;
- 2 години «Предметно-практичне навчання»;
- 2 години «Альтернативна комунікація»;
- 2 години «Психомоторний та сенсорний розвиток»;
- 2 години «Логопедичні заняття».

9-А, 9-В класи:

- 1 година «Українська мова»;
- 2 години «Літературне читання»;
- 2 години «Предметно-практичне навчання»;
- 2 години «Альтернативна комунікація»;
- 2 години «Психомоторний та сенсорний розвиток»;
- 2 години «Логопедичні заняття».

10 клас:

- 1 година «Читання та письмо»;
- 1 година «Елементарні математичні уявлення»;
- 2 години «Альтернативна комунікація»;
- 1 година «Психомоторний та сенсорний розвиток».

При визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти враховані визначені Державними санітарними нормами та правилами «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних

центрів», затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 р. № 144, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14.03.2013 р. за № 410/22942. Санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у 1 класі - 35 хвилин, 2-4 класах – 40 хвилин, 5-10 класах – 45 хвилин. Гранична наповнюваність класів, виховних груп здійснюється відповідно до нормативів, затверджених Міністерством освіти і науки України від 20.02.2002 року № 128 (зі змінами).

Річний навчальний план зорієнтований на роботу за п'ятиденним робочим тижнем.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.07.2026 № 843 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», 2026/2027 навчальний рік у НРЦ в селищі Клевани триватиме з 1 вересня 2026 року до 30 червня 2027 року.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня;
інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мовно-літературна	Формування навичок читання та письма	4	4	4	4	16
Математична	Формування елементарних математичних уявлень	2	2	2	2	8
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ Соціально-побутове орієнтування	5	5	5	5	20
Технологічна	Предметно-практичне навчання	2	2	2	2	8
Інформатична						
Мистецька	Розвиток художньо-естетичних навичок	2	2	2	2	8
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3	3	3	12
Усього:		18	18	18	18	72
Корекційно-розвиткова робота	Психомоторний та сенсорний розвиток	3	3	3	3	12
	Логопедичні заняття	2	2	2	2	8
	Ритміка	1	1	1	1	4
	Альтернативна комунікація	2	2	2	2	8
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		5	6	7	7	25
Гранично допустиме навчальне навантаження		20	21	22	22	85

(Додаток 16 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки № 917 від 16.08.2018)

Таблиця 2
згідно наказу МОН України
від 19.09.2022 № 836,
Типова освітня програма для
1-2, 3-4 класів спеціальних
закладів загальної середньої
освіти для осіб із порушеннями
інтелектуального розвитку
(розроблена під керівництвом
Чеботарьової О.В.)

**Типовий навчальний план початкової освіти для спеціальних закладів (класів)
загальної середньої освіти з українською мовою навчання дітей із інтелектуальними
порушеннями**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7	7	7	7	28
Математична	Математика	4	4	4	4	16
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	4	4	4	15
Технологічна Інформатична	Трудове навчання	2	2	2	2	8
Мистецька	Мистецтво* (інтегрований курс)	2	2	2	2	8
Фізкультурна*	Фізична культура	3	3	3	3	12
Усього:		21	22	22	22	87
Корекційно-розвиткова робота*	Розвиток мовлення	4	4	4	4	16
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	1	4
	Ритміка	1	1	1	1	4
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	8
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	2	3	3	10
Гранично допустиме навчальне навантаження		20	21	22	22	85

* Години, передбачені для фізичної культури та корекційно-розвиткової роботи, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

* Мистецька освітня галузь може реалізовуватися через інтегровані курси або предмети вивчення за окремими видами мистецтва: музичне мистецтво, образотворче мистецтво.

Типовий навчальний план закладів загальної середньої освіти для класів дітей інтелектуальними порушеннями помірного ступеня

Освітні галузі	Орієнтований перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах						
		5	6	7	8	9	10	11
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	3	3	3	3	3	3	-
Математична	Математика	2	2	2	2	2	2	-
Природнича Громадянська та історична	Інтегрований курс «Пізнаємо світ»	2	2	2	2	2	2	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» *	5	5	5	5	5	5	
Інформатична	Основи інформатики	1	1	1	1	1	1	4
Технологічна	Предметно-практичне навчання	5	5	5	5	5	10	25
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	2	2	2	2	
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	-
	Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються							
Разом		23	23	23	23	23	28	29
Корекційно-розвиткова робота	Психомоторний та сенсорний розвиток	2	2	2	2	2	1	1
	Альтернативна комунікація	1	1	1	1	1	0.5	0.5
	Ритміка	1	1	1	1	1	0.5	0.5
	Логопедичні заняття	1	1	1	1	1	0.5	0.5
	Разом	5	5	5	5	5	2.5	2.5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		5	8	10	11	11	6	3
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		28	31	33	34	34	34	32
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів		25	28	30	32	32	32	32

Типовий навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку

Освітні галузі	Орієнтований перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах							Орієнтований перелік міжгалузевих інтегрованих курсів
		5	6	7	8	9	10	11	
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3	3	2	2	•	Міжгалузеві інтегровані курси** **Кількість навчальних годин на вивчення міжгалузевих інтегрованих курсів визначає заклад освіти з урахуванням навчального навантаження, визначеного на відповідні навчальні предмети
	Українська література	2	2	2	2	2	2	"	
Математична	Математика	5	4	4	4	4	4	-	
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2						
	Географія			1	2	2	3		
	Фізика і хімія в побуті	"	-	1	2	2	3		
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» *	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5		Міжгалузеві інтегровані курси** **Кількість навчальних годин на вивчення міжгалузевих інтегрованих курсів визначає заклад освіти з урахуванням навчального навантаження, визначеного на відповідні навчальні предмети
	Підприємництво і фінансова грамотність					0,5	0,5		
	*У рамках вивчення інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» вивчаються наступні предмети: «Етика», «Культура добросусідства», «Інші курси морального спрямування»								
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1						
	Історія України			2	2	2	-	-	
	Правознавство			-	-	-	1	-	
Інформатична	Інформатика	2	2	2	2	3	3	4	
Технологічна	Технології	6	10	11	11	11	11	25	
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	2	2	1			

	До навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти включається інтегрований курс «Мистецтво» або окремі предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво». Кількість годин на вивчення окремих предметів визначає заклад освіти							
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	2	2	2	-
	Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються							
Разом		27	30	31,5	32,5	32	32	29
Корекційно-розвиткова робота	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	2	1	1
	Розвиток мовлення	1	1	1	1	1	0,5	0,5
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2	2	2	2	1	1
Разом		5	5	5	5	5	2,5	2,5
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	1,5	1,5	2	2	3
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		28	31	33	34	34	34	32
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів		25	28	30	32	32	32	32

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		5	6	7	8	9	10	Разом
Мови і літератури	Читання та письмо	3	3	3	3	3	3	18
Суспільствознавство	Я у Світі	1	1	1	1	1	1	6
	Соціально-побутове орієнтування	5	5	5	5	5	5	30
Математика	Елементарні математичні уявлення	2	2	2	2	2	2	12
Природознавство	Природознавство	1	1	1	1	1	1	6
Мистецтво	Мистецтво	2	2	2	2	2	2	12
Технології	Предметно-практичне навчання	5	5	5	5	5	10	35
	Основи інформатики	1	1	1	1	1	1	6
Здоров'я і фізична культура	Адаптивна фізична культура	2	2	2	2	2	2	12
Разом		22	22	22	22	22	27	137
Корекційно-розвиткові заняття	Психомоторний та сенсорний розвиток	2	2	2	2	2	2	12
	Альтернативна комунікація	1	1	1	1	1	1	6
	Ритміка	1	1	1	1	1	1	6
	Логопедичні заняття	1	1	1	1	1	1	6
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	6	8	10	10	5	42
Гранично допустиме навантаження		25	28	30	32	32	32	179

РОЗДІЛ 4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАННЯ У НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Заклад потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання.

Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, які вчитель організовує в межах уроку та позаурочний час.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, враховуючи пізнавальні здібності та можливості осіб з порушеннями інтелектуального розвитку, конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення корекційно-розвивальних завдань та орієнтованих очікуваних результатів, зазначених у Типовій освітній програмі.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології, що дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, співпрацювати в команді.

Освітній процес для дітей з ООП у закладі базується на принципах найефективніших корекційних методик для роботи з дітьми. В НРЦ в селищі Клевани створені спеціальні умови для навчання, виховання та розвитку, які зменшують стресогенний вплив навколишнього середовища на дітей з ООП і сприяють становленню в них здатності до цілеспрямованої діяльності як самостійно, так і разом з однолітками:

- структурування простору, часу та діяльності;
- організація робочого місця та візуальної підтримки.

Педагоги центру використовують у своїй роботі елементи методик: прикладний аналіз поведінки (АВА), структуроване навчання з опорою на візуальну підтримку (TEACCH), «Ігровий час» (DIR / Floortime), «Навчання з однолітками» (Peer Training Package), комунікативна система обміну зображеннями (PECS), «Соціальні історії», моделювання, сенсорна інтеграція, ігрова терапія, арттерапія (малювання, ліплення, пісочна, манкотерапія, крупотерапія, казкотерапія, лялькотерапія тощо), Марії Монтесорі, Глена

Домана (глобальне читання), барабанотерапії.

Дієвими є результати використання інноваційних методик на уроках лікувальної та адаптивної фізкультури, ритміки: «Розвиваючий рух» В.Шерборн, «Театр фізичного виховання й оздоровлення дітей» М.Єфіменка, ЗС терапії, Белгау, кінезіотерапії.

Для виявлення актуального рівня знань, умінь, психофізичних можливостей дитини використовуються основні методики психолого-педагогічної діагностики дітей, ведуться педагогічні спостереження, проводиться анкетування та опитування батьків. Для кожного учня (вихованця) на підставі висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром складені індивідуальні програми розвитку (ІПР).

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності:
 - викладання навчальних предметів у центрі повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями, з яких:
 - Вища – 23
 - Перша – 6
 - Друга – 12
 - Старший учитель – 8
 - Старший вихователь – 2.
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності:
 - Державний стандарт,
 - навчальні програми, підручники, які мають гриф МОН.
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:
 - обладнано 15 класних кімнат, реабілітаційне відділення, ресурсна кімната, кабінет сенсомоторного розвитку, ЛФК, логопедичний кабінет, медпункт, корекційна кімната, спортивна зала, бібліотека, ігрова кімната, кабінет соціально-психологічної служби, кабінет кухарської справи, декоративно-ужиткового мистецтва, їдальня.
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

РОЗДІЛ 5. ПОКАЗНИКИ (ВИМІРНИКИ) РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас. Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Математична компетентність	Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.

3	Основні компетентності	Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
4	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
5	Уміння вчитися	Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати
	впродовж життя	мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.

6	Ініціативність	Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
7	Соціальна громадянська компетентності	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
8	Обізнаність самовираження	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог (в тому числі за допомогою української жестової мови, альтернативних засобів спілкування), національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.

9	Екологічна грамотність здорове життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати іта оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
---	---	---

Наскрізнi лiнii є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях.

Навчання з наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування

	суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування запозичення, страхування кредитування тощо). Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, Типовій освітній програмі початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, що підтверджено відповідним документом.

Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів із порушеннями інтелектуального розвитку здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного учня у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів: усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування); письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо); цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі); практичної (зокрема шляхом організації виконання, виготовлення виробів тощо). Упродовж навчання в початковій школі учні навчаються способам самоконтролю, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. Навчальні досягнення учнів у 1-2-3-4 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у (3) 4 класі - (за рішенням педагогічної ради закладу) - формувальному та підсумковому (бальному оцінюванню). **Формувальне оцінювання** має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми та методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, переконання у власних можливостях і здібностях. **Підсумкове оцінювання** передбачає зіставлення

навчальних досягнень учнів із конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

РОЗДІЛ 6. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Перелік навчальних програм для здобувачів базової середньої освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями

1. Комплект модельних навчальних програм для спеціальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступеня (2022) (9 програм): Авт.: Чеботарьова О.В., Блеч Г.О., Гладченко І.В., Трикоз С.В., Сухіна І.В., Мякушко О.І., Бобренко І.В. та ін.) Режим доступу: <https://mon.gov.ua>; <https://lib.iitta.gov.ua/732307/>;

Мовно-літературна освітня галузь

1. Модельна навчальна програма «Українська мова» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ярмола Н. А.)

2. Модельна навчальна програма «Українська мова» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автор Шепічак О. О.)

3. Модельна навчальна програма «Українська література» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Остапенко Л. І.)

Модельна навчальна програма «Українська література» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ляшенко В. В.)

3. Модельна навчальна програма «Формування навичок читання та письма» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів (авт. Блеч Г. О.)

4. Модельна навчальна програма «Українська мова» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автори Гончарова Н.М., Долганюк О.В., Зубрилова О.М., Литвищенко Т.І.)

5. Модельна навчальна програма «Українська література» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автори Гончарова Н.М., Долганюк О.В., Зубрилова О.М., Литвищенко Т.І.)

6. Модельна навчальна програма «Українська мова» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Пономаренко Н.В., Тороп К.С., Анохіна О.А.)

7. Модельна навчальна програма «Українська література» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автори Гончарова Н.М., Долганюк О.В., Зубрилова О.М., Литвищенко Т.І.)

8. Модельна навчальна програма «Українська мова» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автори Гончарова Н.М., Долганюк О.В., Зубрилова О.М., Литвищенко Т.І.)

9. «Українська література» для учнів 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ляшенко В. В.)
10. Модельна навчальна програма «УКРАЇНСЬКА МОВА. 5-10 класи» для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авторб: Шепічак О. О., Блеч Г. О., Чеботарьова О. В.)

Математична освітня галузь

1. Модельна навчальна програма «Математика» для 5-6 спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Прохоренко Л. І., Тороп К. С., Біневич І. В.)
2. Модельна навчальна програма “Формування елементарних математичних уявлень” для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (укл. Гладченко І. В., Дмитрієва Л. В., Піддубцева С. Д., Тороп К. С.)
3. Модельна навчальна програма «Математика» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Біневич І.В., Тороп К.С., Глухова С.В.)
4. Модельна навчальна програма «МАТЕМАТИКА. 5-10 класи» для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Гладченко І. В., Гломозда І. В., Борозенець О. А., Ващенко В. М., Стрілець Л. В.)

Природнича освітня галузь

1. Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Василенко Н. А., Трикоз С. В., Калюкова Ж. С.)
2. Модельна навчальна програма “Я досліджую світ” для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Трикоз С.В., Тороп К.С., Обозна Є. О., Надєєва Н. Г.)
3. Модельна навчальна програма «Географія» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Бондаренко О.Ю., Тороп К. С.)
4. Модельна навчальна програма «Фізика і хімія в побуті» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Глухова С.В., Тороп К. С., Біневич І.В.)
5. Модельна навчальна програма «Географія» для 7 – 10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Одинченко Л.К., Скиба Т.Ю.)
6. Модельна навчальна програма «ФІЗИКА І ХІМІЯ У ПОБУТІ. 7-10 класи» для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку та закладів загальної середньої освіти зі

спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автори: Трикоз С.В., Дзіядевич Л.Г.)

Технологічна освітня галузь

1. Модельна навчальна програма «Технології (обслуговуюча праця)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Дорошенко Н. М., Тороп К. С., Ярмола Н. А., Терещенко В. В., Швець Н. М.)
2. Модельна навчальна програма «Технології (квітникарство)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Скакодуб Т. С., Тороп К. С., Василенко Н. А.)
3. Модельна навчальна програма «Технології (слюсарна справа)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Біневич І. В.)
4. Модельна навчальна програма «Технології (столярна справа)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Біневич І. В., Проценко О. С.)
5. Модельна навчальна програма «Технології (швейна справа)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Швець Н. М., Тороп К. С., Дорошенко Н. М.)
6. Модельна навчальна програма «Предметно-практичне навчання» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Чеботарьова О.В., Обозна Є.О., Надєєва Н.Г., Тороп К. С.)
7. Модельна навчальна програма «Технології (квітникарство)» для учнів 7-11 спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Скакодуб Т.С., Тороп К.С., Калюкова Ж.С.)
8. Модельна навчальна програма «Технології трудового навчання: кулінарія, господарсько-побутові роботи» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Боровик Г. М., Піддубна П. М., Абакумова І. В., Павлюченко О.М.)
9. «Технології (швейна справа)» для учнів 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Швець Н. М., Тороп К. С., Дорошенко Н. М.)
10. «Технології (столярна справа)» для учнів 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Біневич І. В., Тороп К. С., Проценко О. С.)
11. «Технології (обслуговуюча праця)» для учнів 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Дорошенко Н. М., Тороп К. С., Швець Н. М.)
12. «Технології (декоративно-ужиткове мистецтво)» для учнів 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Гаврюш В. О.)
13. «Технології (швейна справа)» для учнів 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Воробйова Т. Г.)

14. «Технології (швейна справа)» для учнів 8-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Воробйова Т. Г.)
15. Модельна навчальна програма «Технології трудового навчання: кулінарія, господарсько-побутові роботи. 7 клас» для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Боровик Г. М., Піддубна П. М., Абакумова І. В., Павлюченко О.М.)
16. Модельна навчальна програма «Технології трудового навчання: швейна справа. 5-11 класи» для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (Автори: Остапенко Л. І., Алексєєва С. І., Чеботарьова О. В.)
17. Модельна навчальна програма «Технології трудового навчання: кухарська справа. 5-11 класи» для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (Автори: Агеєнко О.М., Дорошенко О.М., Шевченко Н.П., Чеботарьова О.В., Радченко О.Б.)

Фізична культура

1. Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Прибега О. М., Василенко Н. А., Лапін А. В., Різченко А. В.)
2. Модельна навчальна програма “Адаптивна фізична культура” для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та тяжкого ступеня 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Бобренко І.В.)
3. Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт.: Прибега О.М., Василенко Н.А., Різченко А.В.)
4. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-11 класи» для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автор: Бобренко І.В.)

Громадянська та історична освітня галузь

1. Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автор Косенко Ю. М.)
- Модельна навчальна програма «Історія України» для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Василенко Б.В., Ляшенко В.В.)

2. Модельна навчальна програма «Правознавство» для 10 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Василенко Б. В., Анохіна О.А.)
3. Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Гісем О.В., Мартинюк О.О.)
4. Модельна навчальна програма «Основи правознавства» для 10 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автор Косенко Ю.М.)
5. Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автор Косенко Ю.М.)

Інформатична освітня галузь

1. Модельна навчальна програма «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Трокай Т. М., Лапін А. В., Ляшенко В. В.)
2. Модельна навчальна програма «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автор Кликова С. О.)
3. Модельна навчальна програма «Інформатика» для 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Трокай Т.М., Тороп К.С.)
4. Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-11 класи» для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автор: Кликова С. О.)

Мистецька освітня галузь

1. Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Лопатіна М. В., Прядка І. Є., Шпилєва Ю. І.)
2. Модельна навчальна програма «Розвиток художньо-естетичних навичок» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (укл. Музичук А.В., Пілатова І. В., Стасюк О.В. Сухіна І.В.)
3. Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К.С., Лопатіна М.В., Прядка І.Є., Шпилєва Ю.І.)

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

1. Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для

дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Ярмола Н. А., Калюкова Ж. С.)

2. Модельна навчальна програма “Соціально-побутове орієнтування” для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступеня 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Чеботарьова О.В., Анохіна О. А. Ляшенко В.В. Тороп К. С.)

3. Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров’я, безпека та добробут» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К.С., Калюкова Ж.С., Скакодуб Т.С.)

4. Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність» для 9-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Біневич І.В., Тороп К.С.)

5. Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ’Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-10 класи» для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автори: Мякушко О. І., Кожановська О. М.)

Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи для здобувачів базової середньої освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями

1. Програми з корекційно-розвиткової роботи «Острівці здоров’я» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Ковтун А.В., Кунникова О.О., Стригунова О.М., Бобренко І.В.).
2. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (Бобренко І.В.).
3. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Цікавий світ Монтесорі» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Дишлюк Т.Б. Чеботарьова О.В.).
4. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лего-конструювання» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Лапін А.В.).
5. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автор: Ярмола Н.А.).
6. Програма з корекційно-розвиткової роботи «У світі ритмів» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Левченко Л.Й., Гладченко І.В.).
7. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Музичні краплинки» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Шеклунова Н.О., Міненко А.В.).
8. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Азбука творчості» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Чеботарьова О.В., Брусенська І.М.).

9. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток психомоторики та сенсорних процесів» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Жук Т.Я., Трикоз С.В.).
10. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Барабанотерапія» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Василевська Л.Є., Гладченко І.В.).
11. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Театральна логоритміка» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Папета О.В., Демянович М.З., Компанієнко О.М., Гладченко І.В.).
12. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення з використанням методики ТАН-Содерберг» для 2-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Заремба В.В., Ліщук Н.І., Морозова Н.В., Блеч Г.О.).
13. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Хайдарова О.С., Блеч Г.О.).
14. ПРОГРАМА З КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВЕ ОРІЄНТУВАННЯ (варіативний модуль «Подорож у життя») для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (Міненко А.В.)
15. Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «розвиток мовлення» (Хайдарова О.С.)
16. Програма з корекційно-розвиткової роботи «**Фізика і хімія** (в позаурочний час)» для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Дзядевич Л. Г., Трикоз С. В.).
17. Програма з корекційно-розвиткової роботи «**Географія**» (у позаурочний час) для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Мальчевська О. П., Трикоз С. В.).
18. Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «ритміка» (Редько Л.О., Безкоровайна Л. А.)
19. Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «театральна ЛОГОРИТМІКА» (Папета О. В., Іванченко С. В.)
20. Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «ритміка. Барабанотерапія» (Сухорукова Олена, Василевська Лілія)
21. Програма з корекційно-розвиткової роботи «лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (І. В. Бобренко)
22. Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку соціально-побутове орієнтування 5-10 класи (Остапенко Л. І., Тарновська Л. І.) Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх

навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Остапенко Л. І., Тарновська Л. І.).

23. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Світ мистецтва» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Дмитрієва І. В.).
24. Корекційно-розвиткова програма «Альтернативна та додаткова комунікація» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку, які мають функціональні порушення мовлення (Наталія Шевченко, Олена Дорошенко, Марина Кузьміна, Ольга Неводніча)
25. Програма з корекційно-розвиткової роботи «корекція розвитку» (навчальна робототехніка) для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.